

γεμιτζής

Κυριακή, 18 Μαρτίου 2012

7:17 πμ

171

γεμιτζής (ο) {γεμιτζήδες} (λαϊκ) **1.** παλιός και έμπειρος ναυτικός ΣΥΝ θαλασσόλυκος **2.** (ειρων) πρόσωπο που δεν έχει σχέση με τη θάλασσα και προσποιείται τον πολύξερο [ΕΤΥΜ < τουρκ gemici «ναυτικός» < gemi «πλοίο»]

Screen clipping taken: 18/3/2012 7:18 πμ

Όμως

γεμίζω κ (λαϊκ) **γιομίζω** ρ μετβ κ. αμετβ {γέμισ-α. -μένος} ♦ (μετβ) **1.** κάνω (κάτι) πλήρες, να είναι γεμάτο από (κάτι): ~ το ποτήρι νερό || (μτφ) ~ το κεφάλι του ιδέες || τον γέμισε φιλοφρονήσεις / δώρα / ψευτιές ΣΥΝ (λόγ) πληρώ ΑΝΤ αδειάζω ΦΡ (α) **γεμίζω την κοιλιά μου** (i) τρώω, χορταίνω (ii) ικανοποιώ τις υλικές μου ανάγκες τις περισσότερες φορές οι άνθρωποι δεν ενδιαφέρονται παρά πώς να γεμίσουν την κοιλιά τους (β) **δεν μου γεμίζει το μάτι** δεν μου εμπνέει εμπιστοσύνη· ο νέος συνάδελφος ~ • **2.** ικανοποιώ, δίνω σε (κάποιον) το αίσθημα τής πληρότητας· αυτή η δουλειά δεν με γεμίζει • **3.** βάζω σε (πυροβόλο όπλο) βλήματα. ~ το τουφέκι ♦ **4.** (αμετβ.) γίνομαι γεμάτος (από κάτι): βάλε νερό στη στάμνα, μέχρι να γεμίσει || το ξενοδοχείο έχει γεμίσει (είναι πλήρες) || ~ ασφυκτικά από κόσμο || (μτφ) ~ πίκρα / χαρά / αγαλλίαση / αυτοπεποίθηση / αγανάκτηση || ο αέρας γέμισε ιαχές || ο κόσμος έχει γεμίσει απατεώνες • ΣΧΟΛΙΟ λ εργαστικός. [ΕΤΥΜ αρχ < γέμω, βλ. λ. γεμάτος]

Screen clipping taken: 18/3/2012 7:19 πμ

Το **γεμίζω** είναι το αρχαίο **πληρώ**

πληρώ ρ. μετβ. {πληροίς...· μόνο σε ενέστ. κ. παρατ.} **1.** εκπληρώνω (συγκεκριμένους όρους, προϋποθέσεις), ανταποκρίνομαι σε (κάτι): ~ τους όρους του συμβολαίου || ~ τις προϋποθέσεις για την ανάληψη τής αποστολής **2.** καλύπτω (κενό σε θέσεις εργασίας, σε ιεραρχία κ.λπ.): για να πληρωθούν οι κενές θέσεις, θα γίνουν προσλήψεις προσωπικού. [ΕΙΤΥΜ. < αρχ. πληρῶ (-όω) < πλήρης (βλ.λ.)].

Από όπου παράγεται και η λέξη πλήρωμα . Το πλήρωμα είναι οι άνθρωποι που πληρούν το πλοίο, το γεμίζουν. Ο συνειρμός έκανε το τουρκικό gemici να το προφέρουμε γεμιτζής αντί γκεμιτζής.

πλήρωμα (το) {πληρώμ-ατος | -ατα, -άτων} **1.** το προσωπικό εμπορικού ή πολεμικού πλοίου, αεροσκάφους, διαστημοπλοίου, αγωνιστικού αυτοκινήτου, άρματος μάχης κ.λπ.: μόλις εκδηλώθηκε πυρκαγιά στις αποθήκες πετρελαίου, το ~ εγκατέλειψε το σκάφος || τα ~ των αρμάτων μάχης || το ~ του αεροσκάφους ήταν ευγενικό και εξυπηρετικό • **2.** το σύνολο των πιστών του χριστιανισμού, τα μέλη της Εκκλησίας, κλήρος και λαός: το χριστεπώνυμο ~ • ΦΡ. **πλήρωμα του χρόνου** (ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, Κ.Δ. Γαλ. 4. 4) (i) η κατάλληλη στιγμή να εκπληρωθεί το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου (ii) (καθην.) η στιγμή που αναμένεται να συμβεί κάτι προκαθορισμένο: έφτασε το ~, αύριο διεξάγονται οι κρίσιμες εκλογές • **3.** (καταchr.-σπάν.) η πληρωμή (βλ.λ.).
[ΕΤΥΜ. αρχ. < πληρῶ (-όω). Η σημερινή σημ. ήδη αρχ.]

Screen clipping taken: 18/3/2012 7:22 πμ

Μόνον ο Σαράφης [9290](#) αναφέρει γεμιστές (αρσ) ή Αρμενογεμιστές στον Αυτοκρατορικό Στόλο του Βυζαντίου. Μήπως ο Πλήθων Γεμιστός ήταν Γεμιστής; Ο όρος γεμιστής είναι ειδικότητα που απαντά στο πυροβολικό αλλά είναι έννοια στενότερη του γεμιτζή, σημαίνει αυτόν που γεμίζει το κανόνι τοποθετεί δηλαδή το βλήμα στην κάνη του πυροβόλου. Ο όρος γεμιτζής αφορά κάθε ναυτικό ανεξαρτήτως ειδικότητας και ασφαλώς μεταγενέστερη της Βυζαντινής περιόδου.

[βλ. "βράκα"](#)